

Täysistunto

Torstai 1.3.2018 klo 15.59—20.06

19. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 166/2017 vp

Valiokunnan mietintö StVM 2/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 19. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 2/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

19.42 **Krista Kiuru sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen sosiaali- ja terveysvaliokunnan puolesta tämän mietinnön. Ensinnäkin esityksessä ehdotetaan, että Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ei enää tekisi turvakotipalveluiden tuottamista koskevia sopimuksia palveluntuottajien kanssa vaan palveluntuottajien valinnan päätökset. Näin valtion korvaus turvakotipalvelun tuottajalle maksettaisiin jatkossa valtionavustuslain mukaan. Erityisistä korvauksen jakoperusteista luovuttaisiin.

Valiokunta toteaa, että palveluntuottajien kanssa tehtävistä sopimuksista luopuminen ja siirtyminen kokonaan valtionavustuslakiin perustuvaan järjestelmään yksinkertaistaa tätä nykytilaa. Valiokunta toteaa, että turvakotitoiminnan järjestämisvastuun siirtäminen kunnilta valtiolle on tuonut rahoitukseen vakautta ja mahdollistanut turvakotiverkoston laajentamisen ja toiminnan suunnitelmallisen kehittämisen. On myös hyvä todeta, että palveluun pääsy on helpottunut, kun enää ei tarvita maksusitoumusta, ja palvelun saannin alueellinen yhdenvertaisuus on näin parantunut.

Valiokunta pitää erittäin myönteisenä, että turvakotipaikkoja on pystytty merkittävästi lisäämään sen jälkeen kun Istanbulin sopimus tuli Suomessa voimaan elokuussa 2015. On kuitenkin syytä todeta, että silti Euroopan neuvoston työryhmän suosituksen mukaiseen määrään, eli 500:aan, on Suomessa vielä matkaa. Todellisen tarpeen kattamisen lisäksi tärkeää on, että palveluja tarvitsevalle palvelu olisi kohtuullisesti saavutettavissa kaikissa maan osissa. Kunnan vastuulla olevien ennaltaehkäisevien avopalveluiden samoin kuin turvakotijakson jälkeisten tukipalveluiden pitäisi toimia yhteistyössä turvakotien kanssa niin, että väkivallan kierrettä ei synny tai että se pystytään katkaisemaan.

Valiokunta muistuttaa, että järjestöt tuottavat tällä hetkellä suurimman osan turvakotipalveluista ja niiden osaaminen myös turvakotijakson jälkeisissä tukipalveluissa on erittäin arvostettavaa. Järjestöjen osaamista on jatkossakin syytä käyttää maakunnille siirtyvien palveluiden tuottamisessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2018 vp

Nykyisen asetuksen mukaan turvakodin vastuuhenkilöllä on oltava sosiaalityöntekijän pätevyys ja tuki- ja ohjaustyötä tekevillä sosiaali- ja terveydenhuollon korkeakoulututkinto. Valiokunta muistuttaa, että nykyiset henkilöstön pätevyysvaatimukset ovat yksi keskeinen tekijä erityisen vaativan palvelun laadun varmistamisessa ja yhdenmukaistamisessa.

Näin ollen mietintö on yksimielinen.

19.45 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Täällä mietinnössä todetaan, että turvakotitoiminnan kehittäminen on sinällensä varmasti myönteistä, mutta tietenkin se kertoo siitä tilanteesta, että meillä yhteiskunnassa lähisuhdeväkivaltaa edelleenkin on, ja tietenkin sitten siihen ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen puuttumiseen pitäisi myöskin pystyä osoittamaan varoja.

On tärkeää, että tässä nyt tehdään tämä rahoituksen muuttaminen suoraan valtionapujärjestelmään perustuvaksi eikä sitten näihin sopimuksiin perustuvaksi. Mutta olisi ollut tietysti ihan mielenkiintoista kuulla, minkä verran valiokunnassa käytiin keskustelua siitä, miten tämä maakuntahallinto mahdollisesti sitten tätä tilannetta tulee muuttamaan. Tässä mietinnössä on jo todettu huoli siitä, miten Pohjois-Suomessa välimatkat ovat pitkiä ja millä tavalla tämä turvakotitoiminta alueellisesti pystytään varmistamaan. Siinä mielessä voi sanoa, että kun tämän maakuntahallinnon osalla on muutenkin niin paljon näitä kysymysmerkkejä ilmassa, niin huolestuttaa, miten tulevaisuudessa pärjätään siellä palveluitten tarjoajana maakunnan sisällä, kun on juuri tämäntyppistä työtä, jossa on järjestöjen vahva osaaminen taustalla. Jos edustaja Kiurulla on tästä jotakin lisätietoa, niin ihan mielelläni olisin kuullut, minkä verran nämä maakuntahallinnon mahdolliset huolet nousivat esille asiantuntijakuulemisessa.

19.47 Krista Kiuru sd: Arvoisa puhemies! Olen sosiaali- ja terveysvaliokunnan puheenjohtajana vielä alkutaipaleella, joten en kuullut tätä koko keskustelua asiantuntijakuulemisten yhteydessä enkä myöskään tähän liittyviä kaikkia keskusteluja. Mutta jonkin verran tunnen tätä kenttää, ja ne keskustelut, joita olen ollut todistamassa, kertovat siitä, että kyllä suomalaisissa turvakodeissa tehdään tärkeää työtä. Tämä suunta on oikea, eli Istanbulin sopimusta nyt noudatetaan, ja se vaatii vieläkin aika paljon töitä. Europan neuvoston suositushan on käytännössä vain suositus, ja sitä kohti on tärkeää mennä.

Tärkeää on myös se, että nämä palvelut olisivat eri puolilla saatavissa, ja aivan syystä huomautetaan siitä, että näin ei vielä ole. Ja siihen liittyy myös tämä kohtuullinen saavutettavuus, joka on sitten samaan teemaan liittyvä hienosäätöä vaativa tekijä, jossa meillä on vielä paljon saavutettavaa.

Toisaalta edustaja kysyi myös hyvin näistä ennalta ehkäisevistä avopalveluista, joiden kanssa turvakodit ovat olleet työskentelemässä. Eli kunnilla on ollut hyvin merkittävä rooli ennalta ehkäisevien avopalveluiden järjestämisessä, ja niitä tukielementtejä, joita turvakotijakson jälkeiseen aikaan on sijoittunut, on tietenkin tehty yhdessä kunnan avopalveluiden kanssa.

Kyllä tietenkin tässä suuri haaste on se, miten tämä toimiva hoitoketju nyt sitten jatkossa turvataan, ja siltä osin valiokunta on halunnut muistuttaa siitä, että kun nämä palvelut siirtyvät nyt jatkossa maakunnan järjestämisvastuulle, silloin pitää olla tarkkana, ettei toimivia hoitoketjuja sitten pirstota tai tuhota.

Yleiskeskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2018 vp

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 166/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.